

**Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta**

Archeologický ústav

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studijní obor:	Archeologie
Akademický rok:	2016/2017
Název práce:	Historické stezky a raně středověké mincovní nálezy. Příspěvek k poznání dálkových a regionálních komunikací v jižních a západních Čechách
Autor/ka práce:	Zdeněk Štěpančík
Vedoucí práce:	Jiří Militký
Oponent/ka práce:	Michal Lutovský

1. HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Stanovení cíle/hypotéz/výzkumných otázek a míra jejich naplnění		x			
Použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu			x		
Faktická, věcná a obsahová správnost		x			
Naplnění zadání diplomové práce					x
Interpretace výsledků			x		
Formulace závěrů práce		x			
Odborný přínos práce a její praktické využití			x		
Schopnost argumentace a kritického myšlení autora/ky		x			

2. HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Shromáždění relevantních informací (literatury a ostatních zdrojů)			x		
Provázanost a sled textu, návaznost kapitol	x				
Jazyková a stylistická úroveň práce		x			
Práce s daty, informacemi a odbornou literaturou (správnost a četnost odkazování)			x		

3. ZÁVĚREČNÉ SLOVNÍ HODNOCENÍ OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Opravená verze diplomové práce je v textové části víceméně shodná s prací původní, autor opravil jen některé vytýkané omyly, moje hodnocení se tudíž rovněž v zásadě opakuje. Z hlediska archeologie jde nadále o práci poměrně slabou. Dlužno podotknout, že kupř. ani nahrazení slova „metoda“ výrazem „postup“ nezbavilo text formulačních nesmyslů, kdy za archeologický postup jsou považovány „mapy.cz“ či „detektory kovů“ namísto kartografické metody či terénní prospekce (jen na okraj doporučuji autorovi při další odborné práci využívat spíše profesionálnější mapový server, Geoportál Českého úřadu zeměměřictví a katastru, namísto poněkud „turistického“ mapy.cz). Kladem opravené práce je pochopitelně nově koncipovaná soupisová část, respektive kompletní soupis nálezů nahrazující tabulku a výběrový soupis v práci původní, a rovněž mapové přílohy.

Autor se pokusil zasadit konvolut mincovních nálezů širokého časového úseku 11. až 13. století do archeologických a geografických souvislostí jižních a západních Čech. Nutno říci, že práce zůstává i po přepracování kvalitativně nevyvážená. Už samotné přehledy bádání – numismatického i o historických komunikacích – jsou dosti neúplné až zkratkovité, obsahují víceméně namátkové zmínky.

Za velmi slabou považuji v podstatě nezměněnou kapitolu věnovanou raně středověkému osídlení jižních a západních Čech. Zarazí především nejasné pojetí, neadekvátní citace, kapitola nemá žádný řád, strukturu, řada zásadních prací zde chybí, naopak občas jsou citovány naprosté marginálie, někdy je uváděna původní literatura, jindy soupisová práce, jednotlivé regiony i lokality jsou popisovány naprosto odlišně, někde jsou uváděna i čísla sond, jiná, třebaže podrobněji zkoumaná lokalita je odbyta jednou větou. Chybí i novější literatura, např. k Chebsku (zde zůstala i přes výtky chyba v podobě údajného doložení Chebu písemnými prameny v 9. století), rovněž pasáž o Staré Plzni vůbec nereflektuje novější (a publikované) výzkumy a poznatky, atd. atd. Informace o raně středověkém osídlení se navíc postupem k severozápadu jakoby vytrácejí, takže osídlení celého Karlovarského kraje (vyjma Chebska) až do 13. století včetně (!) reprezentuje v autorově pojetí jediná lokalita. Ostatně i zde se projevuje problém chronologického vymezení práce, která se brakteátovou ražbou 13. století vymyká z rámce raného středověku. 13. století přece jen vneslo do sídelních struktur výraznou změnu. Pomíjím drobné chyby vzniklé patrně nepochopením textu (např. Kosmas nepíše přímo o hradišti v Bechyni), nepřijatelný je ovšem způsob citace v případě písemných pramenů: u zmínky o jihočeských hradištích z roku 981 není odkazováno přímo na Kosmovu kroniku, ale chybně na druhotnou archeologickou literaturu.

K vyhodnocení nálezů mincí, tedy těžišti celé práce, lze konstatovat následující: tato část je vypracována pečlivěji, kladně lze hodnotit shromáždění poměrně početného konvolutu nálezů a doplnění odkazů na soupis. I sem se ovšem dostaly chyby z nepochopení archeologických souvislostí (namátkově: o netolickém hradišti opravdu nelze ani náznakem uvažovat jako o sídlištním areálu příslušejícím k 5 km vzdálenému mohylníku na Lomci u Nestánic) či formulační nepřesnosti (nález mincí nemůže ukazovat na důležitost Protivína v 11. století, neboť první zmínka o hradu Protivínu je až z konce 13. století). Některé nesrovnalosti a spojování nespojitelného zavinil opět onen chronologický rozsah zahrnující naprosto odlišné historické situace; síť hradů a měst 13. století se lišila od uspořádání hradské soustavy, což samozřejmě muselo mít vliv i na síť komunikací.

Autor posuzuje veškeré nálezy mincí (vyjma nálezů hrobových) jako doklady průběhu dálkové či místní komunikace. I když tento autorův přístup respektuji, nedomnívám se, že je nutné všechny nálezy mincí spojovat jen s průběhem cest (určitým varováním by tu mohla být i – autorem ostatně zmiňovaná – absence mincovních nálezů v celém průběhu některých významných dálkových komunikací). Určitá

nevyrovnanost se pak nutně projeví v tom, že někdy nález mince autor považuje za doklad jakési místní či vedlejší cesty, jindy naopak neváhá upravit průběh hlavní komunikace podle nálezů mincí.

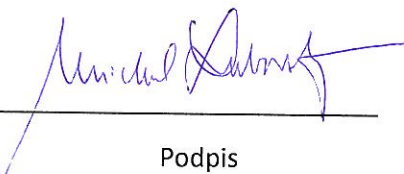
Přes uvedené výhrady práci k obhajobě **doporučuji** a navrhuji klasifikovat **dobře**.

PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI

NÁVRH NA KLASIFIKACI DIPLOMOVÉ PRÁCE: DOBŘE

21. 12. 2016

Datum

Podpis